

3. Lovforslaget omfatter ud over nye regler om morarenter også en regel om kreditrenter, dvs. renter, der skal betales i det tidsrum, der ligger forud for forfaldsdagen. Man har fundet det ønskeligt i en rentelov at medtage dansk rets regel om, at kreditrente ikke kan kræves, medmindre det er aftalt eller følger af handelsbrug eller anden sædvane.

Hvad angår morarente er det hovedreglen i lovforslaget, at rente skal betales fra forfaldsdagen, hvis denne er fastsat i forvejen, og ellers 30 dage efter den dag, da fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling med angivelse af, at manglende betaling medfører forpligtelse til at betale rente.

Hvis der i forvejen er fastsat en bestemt forfaldsdag, har debitor mulighed for at indrette sig på betaling til den bestemte tid, og man har derfor fundet det rimeligt, at der skal betales morarente, hvis debitor ikke betaler i rette tid. Dette svarer for så vidt angår køb til gældende ret og til de købelovsagkyndiges forslag i betænkningen om morarenter. Forslaget imødekommer på dette punkt også den kritik, der har været rejst mod den gældende regel i gældsbrevslovens § 62, stk. 1, hvorefter der skal betales morarenter fra forfaldsdagen, hvis der ifølge aftale skyldes et bestemt beløb, selv om forfaldsdagen ikke kan beregnes i forvejen.

Hvis der ikke i forvejen er fastsat en bestemt forfaldsdag, forfalder kravet i almindelighed, når kreditor anmoder om betaling, jfr. gældsbrevslovens § 5 og købelovens § 12. I praksis er det imidlertid for så vidt angår køb i vid udstrækning sædvane, at der ikke beregnes rente, hvis betaling sker inden 30 dage, fra køberen har modtaget sælgerens regning.

De købelovsagkyndige har på baggrund af denne praksis foreslået en regel om, at køberen, hvis der ikke er fastsat en bestemt betalingstid, først skal betale morarente 30 dage efter modtagelsen af sælgerens regning, jfr. betænkningen om morarenter side 23 f. Hvad angår andre fordringer end krav på købesummer, f. eks. vederlag for arbejds- og tjenesteydelser, har de købelovsagkyndige foreslået en regel om, at morarente, hvis der ikke er fastsat en bestemt betalingsdag, skal betales fra den dag, hvor skyldneren har modtaget fordringshaverens påkrav om betaling med angivelse af beløbets størrelse og anmodning om rentebetaling.

Justitsministeriet er enig i de købelovsagkyndiges principielle opfattelse, at den almindelige morarenteregulering bør afspejle de betalingskutymen, der følges i praksis.

Efter det for justitsministeriet oplyste eksisterer

der ingen faste betalingskutymen i dansk erhvervsliv med hensyn til krav om vederlag for arbejds- og tjenesteydelser, hvor der som oftest ikke på forhånd er fastsat en bestemt betalingstid. Under de nordiske forhandlinger har der imidlertid været enighed om, at der burde gælde samme morarenteregler for krav om vederlag for arbejds- og tjenesteydelser som for krav og vederlag for en salgsgenstand. Hvis en kreditor har krav dels på en købesum, dels på betaling for en tjenesteydelse, således som det f. eks. ofte er tilfældet ved håndværksydelser, hvor den pågældende håndværker i forbindelse med arbejdets udførelse tillige leverer materiale, synes det vanskeligt at begrunde en forskel i tidspunkterne for morarentens påløb for kravet på købesummen og vederlaget for tjenesteydelsen. Dertil kommer, at selv om der ikke kan henvises til betalingskutymen med hensyn til vederlag for arbejds- og tjenesteydelser, er der grund til at tro, at mange — ikke mindst private — skyldnere vil lade hengå nogle dage, inden de betaler deres regninger. En regel som den foreslåede om, at morarente først skal betales, når der er gået 30 dage efter fordringshaverens anmodning om betaling, vil i sådanne tilfælde have den praktiske funktion at afskære en række mindre rentekrav, som ofte ikke vil stå i forhold til de administrationsomkostninger, der vil være forbundet med at gøre kravene gældende.

Efter den gældende almindelige morarenteregulering i gældsbrevslovens § 62, stk. 2, skal der, hvis der ikke ifølge aftale skyldes et bestemt beløb, først betales morarente fra den dag, da fordringshaveren påbegyndte retsforfølgning til betaling af gælden. Efter denne regel forventes f. eks. erstatningskrav således først fra det tidspunkt, hvor skadelidte anlægger retssag eller fremsætter kravet i retten under en straffesag. De købelovsagkyndige har i betænkningen om morarenter foreslået en ændring af gældsbrevslovens § 62, stk. 2, således at der skal betales rente bl. a. af erstatningskrav fra den dag, da skyldneren har modtaget fordringshaverens påkrav om betaling. Justitsministeriet er enig med de købelovsagkyndige i, at den gældende regel bør ændres, således at tidspunktet for morarentens påløb fremrykkes. Der vil herved ske en styrkelse af de skadelidtes retsstilling samtidig med, at der opnås en procesbesparende virkning, idet det ikke længere vil være nødvendigt at anlægge retssag for at udløse renteforpligtelsen. Af hensyn til skyldneren og for at afskære mindre rentekrav bør der imidlertid efter justitsministeriets opfattelse, også når der er tale om erstatningskrav, indrømmes en frist på 30 dage fra fordringshaverens anmodning om betaling, inden rente påløber.